

Kombinatorikai algoritmusok

*(Horváth Gyula és Szlávi Péter előadásai
felhasználásával)*

Kombinatorikai algoritmusok

A kombinatorika: „egy véges halmaz elemeinek valamilyen szabály alapján történő csoportosításával, kiválasztásával, sorrendbe rakásával foglalkozik” ([Wikipedia](#))

Tipikus kombinatorikai feladatok:

- részhalmazok képzése
  - **összes** felsorolása
  - **partícionálás** céljából – halmazfelbontás
  - **adott tulajdonságú** (pl. adott számosságú) megadása

Kombinatorikai algoritmusok

Tipikus kombinatorikai feladatok:

- halmazok **számosságának** a meghatározása
- halmazok ($\sim$ sorozatok) felsorolása – **összes eleme**
- halmazok ($\sim$ sorozatok) valamely elemének generálása – **egy eleme**
  - **szabályos** sorrend szerinti i . elem
  - adottra **következő, előző**
  - „**véletlen**” elem

Kombinatorikai algoritmusok

Kombinatorikai feladattípusok:

- permutációk (ismétlés nélküli, ismétléses)
- kombinációk (ismétlés nélküli, ismétléses)
- variációk (ismétlés nélküli, ismétléses)
- részhalmazok
- diszjunkt felbontások ($\mathbb{N}$ elemű halmaz diszjunkt felbontásai K halmazra, vagy természetes számra: $\mathbb{N} = x_1 + \dots + x_k$, ahol $x_i \geq 0$)
- partíciók ($\mathbb{N}$ elemű halmaz diszjunkt felbontásai, vagy természetes számra: $\mathbb{N} = x_1 + \dots + x_m$, ahol $x_i > 0$)

Kombinatorikai algoritmusok – az elemszám kiszámítása

Ismétlés nélküli kombinációk

- Ismert képlet:
$$\binom{N}{K} = \frac{N!}{K!(N-K)!} = \frac{N * (N-1) * \dots * 1}{K * (K-1) * \dots * 1 * (N-K) * (N-K+1) * \dots * 1}$$
  - Rekurzív definíció 1: N elemből K elem választása
    - az első elemet választjuk, majd még N-1 elemből választunk K-1 elemet. vagy
    - az első elemet nem választjuk és a maradék N-1 elemből választunk K elemet.
- $B(N, K) = B(N-1, K-1) + B(N-1, K)$.

Kombinatorikai algoritmusok – az elemszám kiszámítása

Ismétlés nélküli kombinációk

$B(N, K)$:

Ha $K=0$ vagy $K=N$ akkor $B:=1$

különben $B:=B(N-1, K-1) + B(N-1, K)$

Függvény vége.

De táblázatkitöltéssel hatékonyabb!

Binom (N, K) :

Szélek feltöltése

Ciklus $i=1$ -től N -ig

Ciklus $j=1$ -től i -ig

$B(i, j) := B(i-1, j-1) + B(i-1, j)$

Ciklus vége

Ciklus vége

Eljárás vége.

Zsakó László: Kombinatorika

2018. 02. 23. 15:00

6/54

Kombinatorikai algoritmusok – az elemszám kiszámítása

Ismétlés nélküli kombinációk

- Rekurzív definíció 2: N elemből K elem választása
    - először kiválasztunk $K-1$ elemet, majd
    - a maradék $N-K+1$ elemből kell egyet választani (de így minden kombináció pontosan K -féleképpen áll elő), tehát jön még egy K -val osztás
- $B(N,K) = B(N,K-1) * (N-K+1) / K$

Kombinatorikai algoritmusok – az elemszám kiszámítása

Ismétlés nélküli kombinációk

$B(N, K)$:

Ha $K=0$ akkor $B:=1$

különben $B:=B(N, K-1) * (N-K+1) / K$

Függvény vége.

Táblázatkitöltéssel lényegében nem hatékonyabb!

$\text{Binom}(N, K)$:

$B(0) := 1$

Ciklus $i=1$ -től N -ig

$B(i) := B(i-1) * (N-i+1) / i$

Ciklus vége

Függvény vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az elemszám kiszámítása

Elsőfajú Euler számok

- $E(n, k)$ az első n természetes szám azon permutációi száma, ahol pontosan k emelkedés van (emelkedés van az i -edik helyen, ha $x_i < x_{i+1}$).
  - $n-1$ elem összes olyan permutációja, ahol pontosan k növekedés van: az n -edik számot a sorozat elejére vagy egy emelkedésbe tesszük;
  - $n-1$ elem összes olyan permutációja, ahol pontosan $k-1$ emelkedés van: n -edik elemet a sorozat végére vagy egy nem emelkedő helyre tesszük.

$$\rightarrow E(n, k) = (k + 1)E(n - 1, k) + (n - k)E(n - 1, k - 1)$$

Kombinatorikai algoritmusok – az elemszám kiszámítása

Másodfajú Euler számok

- $E(n,k)$ az $\{1,1,2,2,\dots,n,n\}$ sorozat olyan permutációi száma, amelyekben tetszőleges m szám két előfordulása között csak náluk nagyobb szám fordulhat elő és pontosan k emelkedő részsorozata van.

Vegyük észre, hogy amikor áttérünk $n-1$ -ről n -re, akkor a két n -edik számot csak egymás mellé szúrhatjuk be!

Kombinatorikai algoritmusok – az elemszám kiszámítása

Másodfajú Euler számok

- $n-1$ elem összes olyan permutációja, ahol pontosan k növekedés van: az n -edik számpárt a sorozat elejére vagy egy emelkedésbe tesszük;
- $n-1$ elem összes olyan permutációja, ahol pontosan $k-1$ emelkedés van: n -edik számpárt a sorozat végére vagy egy nem emelkedő helyre tesszük (ebből $2*n-1-k$ van).

$$\rightarrow E(n, k) = (k + 1)E(n, k - 1) + (2n - 1 - k)E(n - 1, k - 1)$$

Kombinatorikai algoritmusok – az elemszám kiszámítása

n\k	0	1	2	3	4	5	6	7
0	1							
1	1	0						
2	1	2	0					
3	1	8	6	0				
4	1	22	58	24	0			
5	1	52	328	444	120	0		
6	1	114	1452	4400	3708	720	0	
7	1	240	5610	32120	58140	33984	5040	0

Kombinatorikai algoritmusok – az elemszám kiszámítása

Ismétlés nélküli permutációk száma megszorítással – minden elem a sorszám szerinti helyétől legfeljebb egyet távolodhat el

- Amikor a permutációk előállításában az I . elemnél tartunk, akkor két döntési lehetőségünk van:
  - az I marad a helyén, majd permutációk $I+1$ -től,
  - az $I+1$ és az I helyet cserél, majd permutációk $I+2$ -től.

Permszám (X, n) :

Ha $n < 2$ akkor Permszám := n

különben Permszám := Permszám $(n-1)$ +
Permszám $(n-2)$

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció

- Backtrack: $\forall i (1 \leq i \leq n): \forall j (1 \leq j < i): X_j \neq X_i$

Összes ismétlés nélküli kombináció

- Backtrack: $\forall i (1 \leq i \leq k): \forall j (1 \leq j < i): X_j < X_i$

Összes ismétléses kombináció

- Backtrack: $\forall i (1 \leq i \leq k): \forall j (1 \leq j < i): X_j \leq X_i$

Összes partíció

- Olyan K -jegyű számok, ahol a számjegyek összege pontosan N .

Összes diszjunkt felbontás

- N felbontása pozitív (>0) számok összegére.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció

1 2 3 ... N-1 N

1,2,3,...,N-1,N

1,2,3,...,N,N-1

...

N,1,2,3,...,N-1

...

N,N-1,...,3,2,1

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció ciklussal

Permutációk (N) :

$i := 1; X() := (0, \dots, 0)$

Ciklus amíg $i \geq 0$ és $i \leq N$

Ha vanjőeset (i, van, j)

akkor $X(i) := j$

Ha $i < n$ akkor $i := i + 1$

különben Kiír: X; $X(i) := 0; i := i - 1$

különben $X(i) := 0; i := i - 1$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció ciklussal

vanjóeset (i, van, j) :

$j := X(i) + 1$

Ciklus amíg $j \leq N$ és rossz (i, j)

$j := j + 1$

Ciklus vége

$\text{van} := j \leq N$

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció ciklussal

`rossz(i, j) :`

`k:=1`

`Ciklus amíg k<i és j≠X(k)`

`k:=k+1`

`Ciklus vége`

`rossz:=k<i`

`Eljárás vége.`

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció rekurzív backtrack

- Az összes olyan szám- n -es előállítása visszalépéses kereséssel, ahol $i \neq j \rightarrow x_i \neq x_j$

`Perm(i, n, X, db, Y) :`

Ha $i = n + 1$ akkor $db := db + 1$; $Y(db) := X$

különben

Ciklus $j = 1$ -től $n - i$ g

Ha nem `Rossz(i, j)`

akkor $X(i) := j$; `Perm(i + 1, n, X, Db, Y)`

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció rekurzív backtrack

Rossz(i, j):

$k := 1$

Ciklus amíg $k < i$ és $X(k) \neq j$

$k := k + 1$

Ciklus vége

Rossz := ($k < i$)

Függvény vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció rekurzívan

- Ha $N-1$ elem összes permutációja kész, akkor szúrjuk be az N -et minden lehetséges helyre, mindegyikbe!

Permutáció (x, i, n) :

Ha $i > n$ akkor $K_i: x$

különben $x(i) := i$; Permutáció $(x, i+1, n)$

Ciklus $j=i-1$ -től 1 -ig -1 -esével

Csere $(x(j), x(j+1))$

Permutáció $(x, i+1, n)$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció megszorítással

- Az $1, \dots, n$ sorozat összes olyan permutációját állítsuk elő, ahol minden elem maximum 1 hellyel mozdul el a helyéről, azaz $i-1 \leq X(i) \leq i+1$!

A backtrack-es megoldást könnyű módosítani:

Ciklus $j=1$ -től n -ig helyett

Ciklus $j=i-1$ -től $i+1$ -ig kell a programba!

A rekurzív megoldást ezzel szemben újra kell gondolni!

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétlés nélküli permutáció megszorítással

- Amikor a permutációk előállításában az I . elemnél tartunk, akkor két döntési lehetőségünk van:
  - az I marad a helyén, majd permutációk $I+1$ -től,
  - az $I+1$ és az I helyet cserél, majd permutációk $I+2$ -től.

Permutáció (X, i, n) :

Ha $i > n$ akkor $K_i: X$

különben $X(i) := i$; Permutációk $(X, i+1, n)$

Ha $i < n$ akkor $X(i) := i+1$; $X(i+1) := i$

Permutációk $(X, i+2, n)$

Eljárás vége.

Az összes permutáció alkalmazása

Feladat:

Jól ismert fejtörő, amelyben egy aritmetikai művelet kapcsol egybe szavakat. A feladat az, hogy a szavak egyes betűinek feleltessünk meg egy számjegyet úgy, hogy a művelet helyes eredményt szolgáltasson a szavakon.

Pl. SEND + MORE = MONEY.

Megoldás:

A szavakban előforduló jelekhez (SENDMORY) keressük a 0..9 számjegyek egyértelmű hozzárendelését.

Az összes permutáció alkalmazása

- 1. megoldási ötlet („algebrai hozzáállás”):

$$D+E=Y, N+R=E, \dots M=1$$

$$D+E=10+Y, N+R+1=E, \dots M=1$$

- 2. megoldási ötlet:

- Az összes permutáció algoritmusára építünk.
- A JÓ eljárás ellenőrzi a permutáció – a feladat szempontjából való – helyességét, és gondoskodik az esetleges megoldás gyűjtéséről vagy kiírásáról.

Az összes permutáció alkalmazása

A megfelelőség a (*) $SEND + MORE - MONEY = 0$ egyenletre. Ha

- 'S' $X(1)$ értékű, akkor a (*)-ban $X(1) * 1000$ -rel van jelen;
  - 'E' $X(2)$ értékű, akkor $X(2) * (100 + 1 - 10) = X(2) * 91$ -gyel;
  - 'N' $X(3)$ értékű, akkor $X(3) * (10 - 100) = X(3) * (-90)$ -nel;
  - 'D' $X(4)$ értékű, akkor $X(4) * (1)$ -gyel;
  - 'M' $X(5)$ értékű, akkor $X(5) * (1000 - 10000) = X(5) * (-9000)$ -rel;
  - 'O' $X(6)$ értékű, akkor $X(6) * (100 - 1000) = X(6) * (-900)$ -zal;
  - 'R' $X(7)$ értékű, akkor $X(7) * 10$ -zel;
  - 'Y' $X(8)$ értékű, akkor $X(8) * (-1)$ -gyel van jelen.
- továbbá az S és az M betűhöz nem rendelhetünk nullát, azaz $X(1) \neq 0$ és $X(5) \neq 0$!

Az összes permutáció alkalmazása

Megoldás (i, n, X, db, Y) :

Ha $i=n+1$ és jó(X) akkor $db:=db+1$; $Y(db) := X$

különben

Ciklus $j=0$ -tól 9 -ig

Ha nem Rossz(i, j)

akkor $X(i) := j$; Megoldás($i+1, n, X, Db, Y$)

Ciklus vége

Eljárás vége.

jó(X) :

$$\text{jó} := (X(1) * 1000 + X(2) * 91 + X(3) * (-90) + X(4) * 1 + X(5) * (-9000) + \\ X(6) * (-900) + X(7) * 10 + X(8) * (-1) = 0 \text{ és } X(1) \neq 0 \text{ és } X(5) \neq 0$$

Függvény vége.

Ha a konstansokat egy Z vektorban tárolnánk, akkor a Jó függvényben X és Z skaláris szorzatát kellene kiszámolnunk.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes részhalmaz

➤ Feleltessük meg a részhalmazokat kettes számrendszerbeli számoknak:

$\{ \}$ → 0...0000

$\{ 1 \}$ → 0...0001

$\{ 2 \}$ → 0...0010

$\{ 1, 2 \}$ → 0...0011

$\{ 3 \}$ → 0...0100

$\{ 1, 3 \}$ → 0...0101

$\{ 2, 3 \}$ → 0...0110

$\{ 1, 2, 3 \}$ → 0...0111

...

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes részhalmaz (kettes számrendszerbeli számként)

Részhalmazok (n, Y) :

Ciklus $i=0$ -tól 2^n-1 -ig

$k:=i$

Ciklus $j=1$ -től n -ig

$X(j) := k \bmod 2$; $k := k \operatorname{div} 2$

Ciklus vége

$Y(i+1) := X$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes részhalmaz (részhalmazként)

Részhalmazok (n, Y) :

Ciklus $i=0$ -tól 2^n-1 -ig

$X.db := 0$

Ciklus $j=1$ -től n -ig

Ha $k \bmod 2 = 1$ akkor $X.db := X.db + 1$; $X.t(X.db) := j$

$k := k \operatorname{div} 2$

Ciklus vége

$Y(i+1) := X$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétléses variáció

- Feleltessük meg a variációkat N alapú számrendszerbeli K jegyű számoknak!

$1, \dots, 1, 1$	$\rightarrow 0 \dots 0000$
$1, \dots, 1, 2$	$\rightarrow 0 \dots 0001$
$1, \dots, 1, n$	$\rightarrow 0 \dots 001 (n-1)$
$1, \dots, 2, 1$	$\rightarrow 0 \dots 0010$
$1, \dots, 2, n$	$\rightarrow 0 \dots 001 (n-1)$
$n, \dots, n, n$	$\rightarrow (n-1) \dots (n-1)$

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes ismétléses variáció

Variációk (n, k, Y) :

Ciklus $i=0$ -tól n^k-1 -ig

$m := i$

Ciklus $j=1$ -től n -ig

$X(j) := m \bmod n$; $m := m \operatorname{div} n$

Ciklus vége

$Y(i+1) := X$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes partíció

- Az N számot bontsuk fel az összes lehetséges módon K nemnegatív szám összegére!

Felbontás($\mathbf{N}$): $\left\{ X \mid N = \sum X_i, \text{ ahol } X_i \geq 0 \right\}$, azaz olyan X sorozatok halmaza, amelyek összege éppen N .

A megoldások alakja:

$1, x, \dots, x$

$2, x, \dots, x$

...

$N, x, \dots, x$

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes partíció

Felbontás (n, k, i, db, Y) :

Ciklus $j=1$ -től $n-1$ -ig

$X(i) := j$; Felbontás $(n-X(i), i+1)$

Ciklus vége

$X(i) := n$; $X(i+1..k) := 0$

$db := db+1$; $Y(db) := X$

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes partíció

- Az N számot bontsuk fel az összes lehetséges módon K monoton csökkenő sorrendű nemnegatív szám összegére!

Felbontás($\mathbf{N}$): $\left\{ X \mid N = \sum X_i, \text{ ahol } X_i > 0 \right\}$, azaz olyan X

sorozatok halmaza, amelyek összege éppen N és $X_i \geq X_{i+1}$.

A megoldások alakja:

1,x,...,x

2,x,...,x

...

N ,x,...,x

Kombinatorikai algoritmusok – az összes előállítás

Összes partíció

Felbontás (n, k, i, db, Y) :

Ciklus $j=1$ -től $\min(n-1, X(i-1))$ -ig

$X(i) := j$; Felbontás $(n-X(i), i+1)$

Ciklus vége

Ha $X(i-1) \geq n$ akkor $X(i) := n$; $X(i+1..k) := 0$
 $db := db+1$; $Y(db) := X$

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az I. előállítása

I-edik permutáció

- Vegyük pl. a minimum-kiválasztásos rendezést!
- Jelentse $F(j)$ a j -edik lépésbeli csere távolságát!
- Az F vektor alapján az eredeti sorrend visszaállítható!
- Minden i természetes számhoz ($0 \leq i < n!$) különböző F vektor tartozik, az i szám felírása faktoriális számrendszerben.

Kombinatorikai algoritmusok – az I. előállítása

Rendezés

Rendezés (n) :

Ciklus $i=1$ -től n -ig

$\min := i$

    Ciklus $j=i+1$ -től n -ig

        Ha $X(j) < X(\min)$ akkor $\min := j$

    Ciklus vége

    Csere ($X(i), X(\min)$) ; $Táv(i) := \min - i$

    Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az I. előállítása

Rendezés: a Táv vektor alapján az eredeti sorrend visszaállítható

Rendezés vissza(n) :

Ciklus $j=n-1$ -től 1 -ig -1 -esével

Csere ($x(j), x(j+Táv(j))$)

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az I. előállítása

A Táv vektor elemei:

$$\text{Táv}(n-1) \in \{0, 1\}$$

$$\text{Táv}(n-2) \in \{0, 1, 2\}$$

...

$$\text{Táv}(1) \in \{0, 1, \dots, n-1\}$$

Ez egy olyan $n-1$ számjegyből álló szám, amelynek helyiértékénként más a számrendszer alapszáma – faktoriális számrendszer.

Kombinatorikai algoritmusok – az I. előállítása

Az i -edik permutáció:

Az i felírása faktoriális számrendszerben, majd cserék.

Permutáció (i, n) :

$x := (1, 2, \dots, n)$; $K := 2$

Ciklus $j = n - 1$ -től 1 -ig -1 -esével

$t := i \bmod K$; $i := i \operatorname{div} K$

Csere $(x(j), x(j+t-1))$

$K := K + 1$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Probléma: nem lexikografikus sorrend!

Kombinatorikai algoritmusok – az I. előállítása

Az i -edik permutáció:

Tudjuk, hogy pontosan $(n-1)!$ 1-gyel, 2-vel, ... kezdődő permutáció van.

Permutáció (i, n) :

$x := (1, 2, \dots, n)$; $i := i - 1$; $m := n - 1$

Ciklus $j = 1$ -től $n - 1$ -ig

$k := i \text{ div fakt}(m)$; $i := i \text{ mod fakt}(m)$

Eltol (j, k) ; $m := m - 1$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az I. előállítása

Az i -edik permutáció, amelyben minden elem legfeljebb eggyel mozdulhatott el:

Permutáció (i, n) :

$m := n - 1; j := 1;$

Ciklus amíg $j < n$

Ha $i < \text{Fib}(m)$ akkor $x(j) := j; m := m - 1; j := j + 1$

különben $i := i - \text{Fib}(m); x(j) := j + 1; x(j + 1) := j$

$m := m - 2; j := j + 2$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Tudjuk, hogy pontosan $\text{Fib}(n-1)$ (1)-gyel, illetve $\text{Fib}(n-2)$ (2,1)-gyel, ... kezdődő ilyen permutáció van.

Kombinatorikai algoritmusok – az I. előállítása

Az i -edik ismétléses variáció:

Az i felírása K alapú számrendszerben.

Variáció (i, n, k) :

ciklus $j=n$ -től 1 -ig -1 -esével

$x(j) := i \bmod k; i := i \operatorname{div} k$

ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – az I. előállítása

Az i -edik részhalmaz:

Az i felírása kettes számrendszerben.

Részhalmaz (i, n) :

ciklus $j=n$ -től 1-ig -1 -esével

$x(j) := i \bmod 2$; $i := i \operatorname{div} 2$

ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – a következő előállítás

Következő permutáció

- $X_1, \dots, X_i, X_{i+1}, \dots, X_n$ rákövetkezője, ha $X_{i+1}, \dots, X_n$ monoton csökkenő és $X_i < X_{i+1}$; $X_1, \dots, X_{i-1}$, a régi X_i -nél nagyobbak közül a legkisebb, majd a többiek monoton növekvően.

Példa: $X X X 4 7 5 3 \rightarrow X X X 5 3 4 7$

Kombinatorikai algoritmusok – a következő előállítás

Következő permutáció

Következő (P) :

$i := N$

Ciklus amíg $i > 0$ és $P(i) < P(i-1)$

$S(i) := P(i); i := i-1$

Ciklus vége

Ha $i > 0$ akkor ...

Kombinatorikai algoritmusok – a következő előállítása

...

Ha $i > 0$ akkor $j := N$

Ciklus amíg $P(j) < P(i)$

$j := j - 1$

Ciklus vége

$S(j) := P(i); P(i) := P(j); j := N$

Ciklus amíg $i < N$

$i := i + 1; P(i) := S(j); j := j - 1$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok – a következő előállítás

Előző permutáció

- $X_1, \dots, X_i, X_{i+1}, \dots, X_n$ rákövetkezője, ha $X_{i+1}, \dots, X_n$ monoton növekvő és $X_i > X_{i+1}$: $X_1, \dots, X_{i-1}$, a régi X_i -nél kisebbek közül a legnagyobb, majd a többiek monoton csökkenően.

Példa: $X X X 5 3 4 7 \rightarrow X X X 4 7 5 3$

Kombinatorikai algoritmusok – a következő előállítás

Előző permutáció

Következő (P) :

$i := N$

Ciklus amíg $i > 0$ és $P(i) > P(i-1)$

$S(i) := P(i); i := i-1$

Ciklus vége

Ha $i > 0$ akkor ...

Kombinatorikai algoritmusok – a következő előállítása

...

Ha $i > 0$ akkor $j := N$

Ciklus amíg $P(j) > P(i)$

$j := j - 1$

Ciklus vége

$S(j) := P(i); P(i) := P(j); j := N$

Ciklus amíg $i < N$

$i := i + 1; P(i) := S(j); j := j - 1$

Ciklus vége

Eljárás vége.

Kombinatorikai algoritmusok

HALADÓ!!!!!!

A binomiális együtthatók felhasználhatók számok speciális számrendszerben, az un. *binomiális számrendszerben* való felírására. Rögzített m esetén minden nemnegatív n szám egyértelműen felírható az alábbi formában:

$$n = \binom{a_1}{1} + \binom{a_2}{2} + \dots + \binom{a_m}{m}, \text{ ahol } 0 \leq a_1 < a_2 < \dots < a_m.$$

Kombinatorikai algoritmusok

HALADÓ!!!!!!

A Zeckendorf tétel alapján minden természetes szám egyértelműen előállítható Fibonacci számok összegeként úgy, hogy

$$n = F_{k_1} + F_{k_2} + \dots + F_{k_r}$$

ahol $\forall i(1 \leq i < r): k_i \geq k_{i+1} + 2$, és $k_r \geq 2$. A Fibonacci számokat az alábbi képlettel számolhatjuk:

$$F_k = \begin{cases} 0 & \text{ha } k = 0 \\ 1 & \text{ha } k = 1 \\ F_{k-1} + F_{k-2} & \text{ha } k > 1 \end{cases}$$

Kombinatorikai algoritmusok
előadás vége